

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles. Inalienables i inarrendables. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És lícit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicios y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilit, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y soeü la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

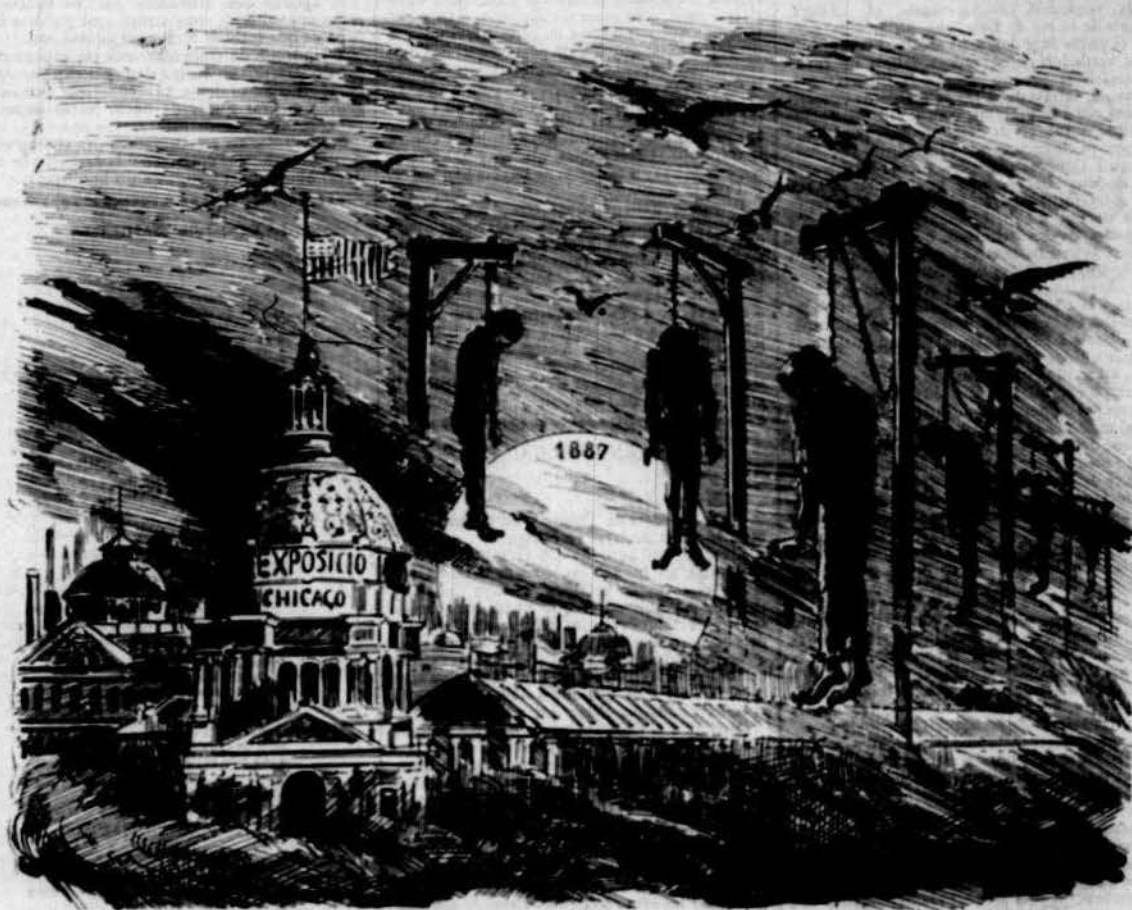
El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre.—Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Poblet, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims.—30 exemplars, 1 pta.
Surt a llum puntualment cada diumenge

LA CIUTAT DE LA MALA SOMBRA

Diuen de la gran Chicago qu'ha tronat l'Exposició. La sombra dels anarquistas que penjaren amb afront

sols per fé' en la classe obrera escarment esgarriñós, durà sempre malestruga a la ciutat dels milions.

UN CRIT D'ALERTA

Que l'actual govern, tot y dibentse lliberal, és de lo més reaccionari que donarse puga dintre la corrent dels temps moderns, és cosa ja poc menos qu'oblitada de tant sapiguda.

Y que la monarquia avuy vigent s'aguanta desde sa restauració més per la debilitat dels seus enemics que per las sevas propies foras, és cosa que ja ni sembla sapiguda de tant oblidada que la temps qu'es troba.

Dintre els actuals fonaments socials té dos enemics a qui teme la monarquia d'Isabel II: els carlins, que representen el passat, l'absolutisme, y els republicans, que representen el pervindre, la llibertat.

Els primers, fanàtics, valents, provocadors, constants y sanguinaris, sols la mà implacable de l'alenada lliberal que, omplenant l'Espay de la vida moderna, oreja totes las preocupacions estantissas, pod impedirli fer via en el seu camí de pretindre deturar el món encare que no logri més que trontollarlo en feréstega sacudida que posi de relleu la seva perversitat. Els segons, entretinguts com els canells de la fábula en averiguar si els partits monàrquics són galgos ó son canillers, dividits pel temor a no encertar el punt just de la llibertat destijada, com si fos aplicable el sistema dosimètric a la llibertat, y endormiscats amb l'idea falaguera de qu'el pervindre es seu, es bellugan pera sembrar dintre la via legal, mes no es mouen ni es manan pera recullir el fruyt en el camp de la revolució, únic ahont se pod fer cullita profita després de la convenient sembradura de las ideas. Y d'això viu l'actual monarquia: de las debilitats dels seus majors enemics.

Els veraders revolucionaris, els carlins, deixats de la mà de Déu, que dirian ells, perquè el poble fuig dels seus ideals. Els republicans, veraders conservadors, faltats de revolucionarisme per no teme a la llibertat més avansada, faltats de fe per la mania de buscarli el punt just a la llibertat, com si el trobarlo fos possible, y sobrats de desconfians per las divisions qu'el corsecan, estan reduïts poc menos qu'a l'impotencia pera tornar la Espanya al 3 de Janer del 74, y de la debilitat de l'actual monarquia esperan la vinguda de la república, deixant d'aquesta manera provat per la reciproca de las debilitats, que tots els partits politics avuy existents no són més que cantitats heterogènes y foras negatives.

Si els partits republicans reunissin la constancia y la temeritat dels carlins ó aquestos las simpatias en l'opinió pública dels republicans, no hi havia a Espanya monarquia constitucional per quinze dias.

De tal modo està l'actual govern ple de dificultats, d'anguinias, de conflictes, de trampas, d'elements de destrucció dintre d'ell meteix, y de tal modo es fa avuy impossible el seu rellevament de las esferas del poder pera qu'un altre de més convenient ó més afortunat s'encarregués de portar a port la barca de la situació qu' am tan malas condicions navega, que comprehendent els partits adversaris es preparan tant com poden y saben, casi més esperant que la fruyta caygui madura de l'arbre y puguin menjarsela sense haverhi fet cap mèrit, que no pas pensant trontollar la soca, tallar cap branca ni fer cap esforç pera menjarsela.

A tal objecte, sens dubte, ha obehit una unió republicana, feta més per l'imposició de las circumstancies que per las verdaderas ganas d'unirse que puguessin tenir els units, per més qu'aqueu sol acte, am tot y las condicions am que s'ha fet, ha causat greu congoixa en las més altas esferas de las actuals institucions.

Y com els carlins també han cregut que podian sobrevenir grans aconteixements el dia menos pensant, amanyats pel seu etern somni de domini que no pod impedir ni la realitat de ja no ser avuy aquet partit el representant de las tradicions religioses a Espanya, per estar aquestas emmarcadas actualment en l'integrisme noccedall y en el jesuitisme que ja accepta tota classe de govern mentre el puga dominar als governants, ni pod trencar els desenganys recullits en els horrors de tres guerras civils qu'han per culpa d'ells ensangrentat l'Espanya; els carlins, repetim, també es preparan en l'únic que saben y poden preparar-se: en esmolar el ganivet a la sombra pera ferir traydorament en fratricida lluyta a la llibertat d'Espanya si en no molt llunyà dia pogués brillar en l'horitzó

de la república per anarse aixecant esplendent y majestuosa cap al cel de las transformacions socials.

Si: aprofitant els disturbis de la Catalunya y l'agitació regionalista de Navarra y las provincias Vascongadas, els carlins es preparan per tornar, si poden y els convé, a encendre la guerra civil a Espanya. Las reunions dels excabecillas qu'han quedat afectes a la causa de l'etern pretendent menudejan; la gent nova del bando carlí es belluga y va y ve qu'es un gust; la part del clero qu'encara conserva D. Carlos, la més fanàtica y bastant numerosa si no la més ilustrada, també es prepara, y finalment, no falta qui assegura que s'han fet numerosas entradas clandestinas de bons armaments y municions y que no faltan tallers, precisament pels vols de Barcelona, qu'están fabricant vestuari y correaje per las futurs exercits del rey de las boscurias.

Per certas noticies qu'hem pogut adquirir, nosaltros fins podem donar rahó als nostros lectors de com són aquets vestuaris que diuen que s'están confeccionant actualment pels carlins. Guerrera de panyet color gris, pantalón blau am franja vermella, y boina: tal es el traje destinat a sortir a relleuhir per las nostras montanyas si l'ocasió s'els presentés propicia als saquejadors de Cardedeu, Mataró, Granollers, Igualada, etc. També sembla qu'en el correaje qu'actualment es fabrica, hi figura una motxilla petita, modelo nou, que va sostinguda pel cinturón, qu'a la vegada es canana, y porta ademés una bossa per municions a cada costat.

Si són certs aquets extremes, y nosaltros els hem sapigut per conducte digne de crèdit, no cal dubtar un moment de qu'el carlisme, tal vegada no pensant sublevarse y encendre nova guerra civil, sinó esperant aconteixements que la temps que s'anuncian de certs atreviments a un cop d'Estat que podria portar successos desconeguts é impensats ó cambis trascendentalsissims en la cosa pública, es prepara a empreses de las sevas, que ja saben que no poden ser d'altra qu'atentar contra la llibertat d'Espanya tant prompte com puga tenirla y contra la tranquililitat dels pobles, que may han pogut tenir mentres els assessins de Layers han correut per la montanya.

Per això donem aquet crit d'alerta desde aquestas columnas, cominant als liberals pera que, si el carlisme gosés a treure el nas tant bon punt els primers raigs de llibertat s'escampessin per aquesta terra, tots plegats al moment ens aixequessim com un sol home, per aixafar el cap a l'escorçó verinós qu'am sa malehida fitblada preté sempre matar la llibertat, ben segurs de que sols fentho aixís es lograria suprimir aquest anacronisme carlí qu'a fins del siglo dinou preté tornar a la Edat Mitja y als gloriosos temps de l'Inquisició.

EN HUELGA!

Noticia de sensació:

—Els advocats de Toledo y els apotecaris de Madrid s'han declarat en huelga.

Els que fins aquí havian cregut qu'això de declarar-se en huelga era cosa de descamisats, fassin el favor de rectificar la seva opinió, y tinguin per ben entés que quan unas classes tant respectables com las dels enredaplets y las dels que converteixen l'aygua del pou en bitllets de banc acudeixen an aquet endemoniat extrem no será pas això de la huelga ni una cosa tant revolucionaria ni que tinga de fer tanta por a la honorabilissima classe que té per perdre.

Passi qu'a la Catalunya es declari en huelga de creure als seus governants tot un poble, possant-se en anarquia am tota tranquilitat sense que ploqui fog del cel ni s'enorri cap llamborda de la terra, com sembla hauria tingut de succehir... però, vaja, això de que fassin paro els advocats y els apotecaris, no em cap a la barretina, ni a la butnaca dels pantalons, ni a l'infern del gec, ni en log.

Y el cas és que com en tota huelga no hi poden faltar las sevas coaccions y alguna agafadeta, a lo menos aixís ho diuen y fan sempre las autoritats tractant-se de treballadors, em recargolo de riure al pensar en quinas serán las coaccions, quins els esquirols y quins els agafats en aquesta mena de manera de classe de huelgas.

¡Els advocats!... Desde el moment farán el paper d'esquirol en aquesta huelga, tot aquell

fill de vehi qu'aconselli a un seu amic ó conegut no promoure ni acceptar cap plet a ningú, deixantse primer tallar de la capa... y fins las orellas abans que buscar justicia entre fulls de paper sellat que sempre li costarán un ull de la cara... ó cosa pitjor. Aquets amigs bons componedors serán els veraders esquirols de la huelga d'avocats, perquè si el sistema aquet fos general, ó que a lo menos arribés a coronel, de tal modo perdria la huelga els advocats, que quan volguessin tornar a ocupar els seus puestos... continuaria la huelga per falta de leyva.

Y què en dirém dels apotecaris? Quins serán els esquirols qu'els farán la competencia mentres ells no confeccionin potings? Ja hi caic: els ayguaders, que són els comerciants que s'assemblan més als apotecaris, perquè fan negocis am la primera materia de la farmacia. Y com no podent anar a buscar medicinas, no quedará més remey que medicarse amb aygua fresca, y d'aquesta medicina tothom en sab la recepta, ja estig veyent com per afinitat d'ofici, com si es tractes de filadors y teixidors ó de paperers é impressors, a la Huelga dels apotecaris tindrà de seguir la dels metges, y després els que cuidan malalts, els dels cotxos dels morts, els sepulcrers, y, si massa en fan dir, fins el Registre civil y tot.

Y bé, dirán els meus llegidors; però ¿perquè és qu'ens declaren en huelga aquestos senyors? Demanan podser augment de jornal? ¿Reclaman podser rebax d'horas de treball? Ca, res d'això. Senzillament es queixan de que la contribució els surt cara, y es declaren en huelga d'exercir el seu ofici per no pagarla. ¿Què els sembla si la saben llarga?

Jo aprovo que, trobantho car, no vulguin pagar contribució; més consti que valdria la pena de que tothom ho fes per aquest istil.

Y tindriam de comensar tots els espanyols per declararnos en huelga de pagar cap contribució, lloguer ni deute per engrair privilegats, y esperar que cada nació fes lo meteix per comensar bugada neta.

Sublevantse els privilegiats contra allò qu'els perjudica un xic, ensenyen a l'obrer lo que té de fer am lo qu'el fastigueja un bon tros.

LA CANSÓ DEL SAFRETJER

Ningú passa més alegre la vida qu'el safretjer, fent brometa am las minyonas qu'á rentar un al safretje.
Tot lo dia fa gatzara, li passa el dia corrent, y de noyas n'hi van moltes sols per fer brometa ab ell.

Ell viu alegre y molt distret: aixó sol dirho qui no el coneix.

De sicotas en té moltes, però á cap vol per mulier, y el treball no el mata gayre, passant descansat el temps. Té propinas a cabassos, y quant renta algun safretje es molt raro que no hi trobi al fons d'ell algun diner.

Ell viu alegre y molt distret: aixó sol dirho qui no el coneix.

Am las velles no hi vol tractes: lo qu'ell busca é lo tendret: més content els porta els covas y els ajuda á fer cubells.
Si per ajudaria el crida una vella, se la treu amb un regany, y á una jove quan més sovint, més content.

Ell viu alegre y molt distret: aixó sol dirho qui no el coneix.

Y, n'obstant, és lo contrari de lo que diuen la gent, perquè pateix tot lo dia no estant ni un minut quiet.
Las minyonas l'aborreixen, y am cap d'elles tracte té, ni menys la seva presencia es notada en el safretje.

Un gran martiri sa vida és: aixó pod dirho qui bé el coneix.

De ricots no en té ni una
per que no el veien an ell,
passant una vida pèrra
per extremitat del cabells
May lo pobre té propina,
y quan renta algun safreta,
pensante collí algun centim,
collí... botons de calçotets.

Un gran martiri
sa vida és,
això pod dirho
qui bé el coneix.

Sols se franqueja ab las velles,
percut ab las joves... ¡pobret!
cada regane que li clavan
el desan blas, grog y vert.
Y am las velles, al contrari,
si una el crida, hi va corrent,
perquè diu ell que am las joves
may, may, en pod tocar res.

Un gran martiri
sa vida és,
y això, pug dirho
lo, qu'el coneix.

DOMINGO BARTRINA

A l'hora en qu'els nostros lectors s'enterin d'aquesta noticia, s'haurà ja celebrat, si no resulta cap nova suspensió, el consell de guerra ordinari de plassa que té de veure y fallar la causa incoda contra els obrers Teresa Claramunt, Anton Gurrí, Jaume Prats y Domingo Mir a conseqüències dels successos ocorreguts a continuació del meeting escolar celebrat al teatro Calvo-Vico el dia 5 de Febrer últim.

Com els dijous a primera hora té de comensar sens falta el tiratge de LA TRAMONTANA, y el citat consell de guerra es constituirà en sessió el dijous a las nou del mati, ens és del tot impossible donar compte en aquest número de son resultat.

La semana entrant en donarem noticia als nostros lectors y els enterarem de la sentència qu'hagi recaygut si ja s'ha arribat a fer pública, que creyem no podrà per menos de ser absoluta.

L'exposició universal de Chicago està tronant mil vegades pitjor que la de Barcelona.

Resulta un dèficit tan extraordinari en aquella fra del món, qu'en diuen els de la terra, que no hi ha medi possible de venirla oberta tot el temps projectat.

Chicago és la ciutat nortamericana de la mala sombra burgesa.

Alli forçant la màquina de la justicia y totas las conveniencias humanas, y valentse d'un jurat indigne, que, encor qu'escassejan, també per tot arreu s'en troban, que van a venjar-se contra qui pensa diferent d'ells en llog d'anar a fer justicia, van llogar la condemna de mort y execució dels defensors de la classe obrera, y desde llavors Chicago és la ciutat malehida dels revolucionaris de tot el món, y la sombra de las forcas del 11 de Novembre no pod per menos que portarli la mala estrugancia quan menos de perillarli sempre la tranquilitat per grans empresas burgesas a conseqüència del desitj de venjansa que té de bullir sempre en las testas dels correligionaris del executats.

Y això podser espiqui la falta de visitants en aquella exposició y el fracàs horrosos qu'ha tingut, mil vegades pitjor que la de Barcelona y com cap mes n'ha succehit.

Ens alegrem d'aquet resultat y apuntintlo als yankees al libre de l'experiencia.

Això dels petardos sempre resulta una cosa molt divertida ó molt ximple quan afortunadament fuig de la categoria de barbaro.

A Madrid s'ha sentit un pet sec y fort bo y tocant a las meteixes parets del palau real, y encara a horas d'ara van averiguant qui, com y ahont ha sigut qu'ha esclatat el pet.

Me sembla qu'are no és diras pas que pugan ser huelgistas ni defensors dels obrers els qui puguen recorre a tan deplorable extrem.

Estant difícil qu'és declarar en huelga voluntaria els que se la campan prop dels palaus reals!

Diuem del Vendrell, que l'ajuntament m'ha clavat pels bigots d'aquells tablers un im-

post anomenat d'arbitris, que ja ningú pod pagar per falta de medis.

Doncs ja no cal dirlo que té de resultar: una huelga forrosa de contribuents.

Al últim no ens quedarà mes remey que ser huelguista de pagar ó declarar en paro la boca.

Com una fira de trastos vellis, de tot ha tingut la solemne traslació dels suposats restos d'en Berenguer cap a Ripoll.

En primer llog, gelosia de bisbes, per que el de Vich, més llarg y espavilat qu'el de Barcelona y més catalanista encare que no tant Català com l'altre, se li ha pujat a las barbas y l'ha deixat poc menos que lent de comparsa, mentres qu'ell semblava l'amo.

Després disgut entre las autoritats catalanas de la provincia de Barcelona y las de la de Girona.

Després qüestions d'etiqueta entre els assilents, ó ramzeros de la comitiva.

Y, finalment, poc menos que trompadas entre dos tinentis d'arcalde del nostros municipi y varios regidors.

No es queixaran els aficionats a emocions, de falta d'incidentis en l'espectacle! Amb una mica més en resulta un dels de la classe del nacional am banderillas de fog y tot, que clavava els dels somatents!

Bo és que s'honri si és vol a grans personalitats de la terra catalana; però ja és hora de que totas aquestas triflicas catalanistas no degenerin en bufas, com de costum.

Y no costin els quartos qu'ha costat an el poble la traslació dels suposats ossets del senyor Berenguer.

Una nova causa de las moltas que tenim pendents, ha passat al nostros defensor després de fetta la corresponent calificación fiscal.

Extracta de la primera de las denuncias de La Falla fetas contra LA TRAMONTANA, y per la qual es tingué a la torre cinc dies al director d'aquet periòdic J. Llunas, fins que per subscripció d'amigs y colectivitats obreras es reuniren 3.000 pessetas de fiansa metálica qu'el jutje exige pera quedar en llibertat provisional.

El ministeri fiscal sembla que ja s'ha fet seva aquesta causa a pesar de no haver sigut ell qui formulá la denuncia, fet que no deixa de ser nou tractante de delictes d'impremta, y ha fet la calificación demanant contra el director d'aquet periòdic, tres anys, sis mesos y vintiu dies de presó correccional y la corresponent multa, ó siga la meteixas pena a que fou condemnat per un jurat de carlins a darrers de Mars d'aquest any.

Com són una barbaritat las causas que tenim pendents próximas a ser falladas, y això dels tres anys y mitj y pico, sembla que ja no ens ho treurém del demunt ni per vici, és fàcil que abans de fi d'aquest any ó a primers de l'altre, si algun aconteixement extraordinari no hi posa remey, s'aglomerin de peticions fiscals ó de sentencias demunt del Dimoni gros de LA TRAMONTANA tans anys de presis, que ja li quedi assegurada vida oficial de presidari fins al sigle vintidós.

Ah! Però confiant en la misericordia divina, a pesar de tantas cadenas perpetuas com ens poden caure demunt, esperém fundadament que per are encare no s'ens donará garrot.

Ey! Per delictes d'impremta.

Diumenge van celebrarse am molta concurrencia y entusiasme els examens dels alumnes de l'escola laica que dirigeix el professor J. Barber y està instalada en el carrer del Rossal, número 42; y demà dissapte s'efectuará el repartiment de premis als alumnes en el teatro. Lope de Vega, figurant en el programa el drama en un acte de Zorrilla, *El puñal del God*, lectura de poesias y treballs literaris pels alumnes, pessas de cant per la societat coral *La Palma*, de Barcelona, la *Marxellesa* en francès per tots els noys de l'escola, y discursos pels oradors Litrán, Cembrano, Garriga, Conxa Seras, Angels López de Ayala, Amalia Domingo y Soler y el Dr. Sanz Benito, catedràtic de Metafísica d'aquesta Universitat.

No podem per menos d'aplaudir la constancia del professor Sr. Barber y desitjarli que dels seus lloables esforços en tregui tot el fruit y qu'és fa acreedor.

El próxim diumenge celebrará examens l'es-

cola laica d'ensenyansa lliure que sosté l'unió de Lliurepensadors *El Fénix*, de la Barceloneta, en el local del Cassino Republicà, cedit am molt gust per aquesta societat a fi de celebrarli els citats examens.

La societat de Sabaters de Barcelona celebrará una vetllada sociològica demà passat diumenge dia 18, a las 9 de la nit.

La societat *Gutenberg* commemorará el seté aniversari de la fundació de las sevas escolas laicas amb una vetllada literaria musical, en la que pendrán part distingits artistes y populars oradors, y tindrà lloc en el local del Ateneu *Constancia*, carrer dels Tallers, n.º 45, escaleta interior, pis segon.

El Centre d'Obrers Fusters de Barcelona, ens participa qu'està organisant una vetllada literaria y musical pel dia de Sant Joan.

Que vagi de gust. Però procurareu que sigui sense ball, eh? Que be prou rediable de calor que ja acostuma a fer per aquests dias.

ANÉCDOTAS HISTÓRICAS

Un insolent va donar a Sócrates una pentada de peu, y el saví filòsof va sufrir ab paciencia tal ultratge.

Y si tirari en cara la seva insensibilitat, va contestar:

—(Que voliau que fes?)

—(Litar an aquest home per justicia—li van dir,— y demanar satisfaccions de l'insult.)

—Doncs, segons això,—digué Sócrates,—si un burro al passar pel carrer me dongués una cosa, també tindría de citar-lo per justicia!...

En temps de l'última guerra civil, an el general carlista Francisco Savalls se li passava un polli per sobre las medallas qu'ostentava. Un individu qu'es trobava al seu costat, al veureho, li va dir:

—Miri lo que té aquí, D. Francisco,—senyalantli el polli.

El general carlista va contestar amb arrogancia:

—(Que? Això? Fa de bon carli. ¡Totuhó té de viure!)

—Y aglantiu va tirar-lo dintre la pitera.

Y això ho deya l'home que fusellava liberals sense compassió.

Una vegada el meteix general Savalls es trobava en las inmediacions d'Olot en companyia del general garrufero, els quals van anar a un hostal anomenat de la Corda per fer el tractat de pau sobre la guerra civil.

Una vegada allí, van fer consumacions per valor d'unes quantas pessetas.

Mes com tots dos treguavan una sigla, ni l'un ni l'altre va cuydarse de pagar el gasto.

Un cop va ser acabada la guerra civil, el general garrufero va visitar altra vegada al meteix hostal en companyia d'un altre militar, y el general pacificador d'España va dir an el seu amic:

—Mira: en aquesta meteixas taula varem arreglar las pau.

L'hostaler a l'oir això, va exclamar:

—No ho cregui qu'estiguem en pau, perquè encare no hi cobrat.

El general garrufero, sentint la sonada de l'hostaler, va recordarse del deute y va pagarlo.

J. FERRANDE V.

EL MEU AGRAHIMENT

Als meus amigs del lliberal poble de Porrera

Al visitar a Porrera va acudir-me la felicitat de preguntar a un amic com un poble tant islat y apartat de la ciutat pod'el en idees tant rich.

«Com és que'n treballado», que aquí té poca instrucció puga tenir arrelladas en son cor honrat y noble idees que són per poble las millors y més honradas?

«Com és que sab qu'en Moret procura sols no anar dret; que Sagasta és un gran maula; qu'els Sívries y Romanos no méa són que pastellers bons per alfararse a taula?» (1)

«Qu'el Lliore republicà es sols bo per destorbá a la gent republicana; y que en Campus del lloron llingüiste ser un heretico la lo que té gust y gana?»

«Qu'els curcundas y mentirosos son tots ells uns infelissos; qu'en Sagasta no servia per governá una nació?»

«Com és que sab tot això? Digue: jahont ho llegiu?»

—No és estrany,—va dirme ell.— No tenim llana al coll, ni creyem may cap solera. Els politics no creyem... missionaris no creyem... y legim LA TRAMONTANA.

F. PONSERA (CAMPÓN)

(1) Del prepassat.

De transcendental importància és lo qu'acaba de passar à Manlleu, y valdria la pena de qu'el poble lliberal s'hi ficés pera evitar que tals salvatjades per part dels caracs y tals abusos d'autoritat no poguessin repetir-se.

Es el cas que la societat coral *El Progrés*, instalada en aquella vila, en us del seu perfecte dret, va intentar obrir una escola laica en aquella població; y atissadas las donas fanàtiques per algun capellà carlí desde la trona, y després pel resto del partit carcunda de la població, van insultar y atropellar de tal manera al professor que tenia d'encarregar-se de la citada escola, que, à no ser per la gran prudència y moderació d'aquet, que va arribar à un grau casi inexplicable, s'hauria armat un conflicte tremendo, y molt fàcil que la sang hagués correut pels carrers de Manlleu.

A conseqüència dels tals atropells la Guardia civil havia detingut variats de las donas més lo's, fanàtiques y escandalosas que van provocar al professor en la via pública; mest tant bon punt va arribar de Vich el jutjat y va començar à instruir la corresponent sumaria pels desordres ocorreguts contra el professor laic, pàs-minse els nostros lectors, va posar en llibertat à todas las escandalosas instruments dels carlins, y, en cambi, feu detindre, va declarar processat y s'emportà cap à Vich, al professor laic, acusantlo... d'homicidi frustrat.

No valdria més qu'és digués que certs jutjes dependiràn directament de las mitras respectivas y faràn sa santa voluntat, ó qu'és declarat llealment que no es permeten escolas laicas prop de focos d'infecció carlista com és la ciutat de las llangonissas? A lo menos això fora més noble y els partidaris del laïcisme sabriam à què atenirnos sobre el particular.

De tots modos resulta fenomenal aquet nou giro de la qüestió, que, no poguent anar ni am rodas, sembla que s'ha fet un *arreglo*, una pasturada al fi; però s'ha arreglat medianthi el diputat del districte y el Governador de la provincia, am lo qual sembla que ja haurà desaparegut aquella... cosa del *homicidi frustrat*, es diu que s'abonan danys y perjudicis per algú que no li costan de guanyar y el molestan molt las escolas laicas, tornant tot al primitiu estat d'abans.

Y ara pregunto jo: ¿ahont ha anat à parar la qüestió de dret en aquest assumpto? És aixis com està garantissada à Espanya la llibertat d'opinions y la tolerancia religiosa?

Per aquesta vegada, lo qu'és à Manlleu el dret s'ha quedat ben tort.

Y à la tolerancia feuli un nus à la cua.

A Sabadell y en alguns altres punts, els metges han empres una campanya contra curanderos, cartistas, endeyinayres, sonàmbuls y demás embaucadors públics amb *establiment* obert.

Està bé aquesta campanya, però prova dugas cosas.

La primera, que l'autoritat no cuida de la seva persecució à pesar d'estarhi obligada.

Y la segona l'horrorosa ignorancia en que té d'estar l'infelis y l'estat d'estupides del qui acut à tal gent pera curar els seus mais ó *saber* lo que li té de succehi.

No fora més profitós emprendre campanyas verdaderas contra l'ignorancia, fent que tot-hom pogués instruir-se?

Mes ¡ay! tantas cosas s'aguantan per l'ignorancia, que molts que avuy passen per sabis, serian els primers de teme els resultats de l'illustració general.

Perquè amb ella quedarian també sense feyna tots els curanderos, cartistas, gitanos y sonàmbuls de la politica y dels privilegis actuals.

La societat de *La Fulla*, al inaugurar-se à Madrid, ha estat encare molt més desgraciada qu'à Barcelona, provocant la mar de conflictes amb el públic per haver-se ficat am trifucas d'un artista de circo equestre, sobre si era immoral ó feya creixe els ulls de poll del cervell cert ball qu'aquella artista... de pantorrillas executava.

Ja diu el ditxo que qui no té feyna al gat pentina, y per això serà que s'entretenen en tals tontadas els *fullosos* de Madrid.

Certament que podrà no tenir res de moral el ball que persegueixen, pero tingan per ben entès que tot lo que no siga pretindre moralisar instruint, es temps perdut.

Y d'això n'hi podràn donar bon exemple molta colla de vells vercs, rics y rucs, que tota la seva moralitat, per més que vagin à missa y es confessin, encare no arriba à las mevas riquesas en *metàlic*.

Ens diuen de Tarrasa, qu'en els ensaigs de la companyia de sarsuela qu'actua en aquella població no més s'hi deixa entrar à la gent que va ben vestida, prohibintse la entrada als que vesteixen brusa.

Bons sabatassas son els empresaris que permeten la entrada de ningú estrany à la companyia en sos ensaigs. Pero de ferho, es sempre irritant això de las distincions, màxim si no obeixen à res més que à portar brusa ó americana.

Varios amigs m'envian, am la santa intenció de que m'en ocupi, varios exemplars d'una fulla impresa y fetxada à Vich y suscrita per una qu'es diu *Associació per lo rescat de las ànimas més abandonadas del purgatori*.

¡Ay fillets de Deu! Aquestas cosas d'infern y de purgatori fan tal olor de socarrim de denuncia, que vaja, casi no sé què dirhi per no relliscar.

Y em sembla qu'el millor es fer constar que tractantse d'ànimas de las *més abandonadas*, figureuse què tal deurian ser els respectius cossos.

Y és cosa de procurar no inficionar-se posante am contacte am lo *més abandonat*, encare que siga del purgatori.

UNS QUANTS CONCELLS À LAS DONAS

Si us voleu estovlia' enfts, no us tenui de mamà' els dits.

No aneu pel món sense roba perquè l'ayre fresc... no prova.

Despullieu sempre à las foscas qu'en loq foc... no hi entran moscas.

A l'estiu, per no armar gresca, no aneu pel pis à la fresca, que quan menys s'ho pensau se us veurà... el que no voldreu.

Quan puvass volguere buscar la cortina heu de tirar.

Després tanqueu bé el balcó, que fa sombras à la ciaro.

A la cara, per ser guapas, de polvos deushi tres capes.

Y deg haveres de d' qu'heu de fer corre el carmi.

Quant plogui aixeus las faldillas ni qu'ensenyeu pantorrillas; més val que hi hagin mirons que no posarse garrons.

Si els monyos tenui petits deveu posaushi anyafit.

Que dongui poca franquesa al xicot la qu'és promesa.

Perquè (y això si ho demana) d'un pam s'en pendrà una cana.

Per xò no vull dirvos are que li fassi mala cara.

Allò... si ve la ocasió, deixarse fe' algun petó.

Que de tots, el més amabile seria bo per diable.

En s, tanta consells he dat que podè en farè pesat.

Per lo tant, no us daré més, puig la conciencia m'ho mana que si cap d'ells us fa el pes... feu lo que us dongui la gana.

Doni: 800 BARRERAS

XARADAS

Es la prima, una vocal, y ho-quarta, es nom de dona, ho-dos-tres, un animal, tres-quatre, un vegetal, y el fot, una fruyta bona.

Ho-ineres, es en las cartas, dos-trezerca, un animal, y trobaras en el fot, una ciutat industrial.

C. JULIA DE SABADELL

TERS DE SILABAS

Substituir els punts per lletres de modo que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, Carrer de Barcelona; 2.ª ratlla, poble d'Àfrica; 3.ª ratlla, objecte de cuyna.

CONTET BARBERA Y CARGOL

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	3	6	1	5	0	9	7	
0	7	1	4	5	1	0		
8	8	7	1	7	4			
8	8	5	1	9				
		1	5	3				
			9	7				
				4				
					1			

JOSEP GARCIA SUAREZ

TRENCA-CLOSCAS

RAMON CONDE

TER

Formar amb aquestas lletres el títol d'una pesca catalana.

LUCIÀ VIOLA Y VENGÓ

ROMBO

Substituir els punts per lletres de modo que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª ratlla, utensili per beure; 3.ª ratlla, prenda de vestir; 4.ª ratlla, nom d'home; 5.ª ratlla, las donas ne portan; 6.ª ratlla, part d'aucell; 7.ª ratlla, vocal.

GEROGLÍFIC

PROBAT, JEREZ, MÁLAGA, MANZANILLA

lan

Ma. ELEGON

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Logogrifo numérico: Consolat; Liaussà; Canals; Ocatà, Olot, Lili, Os, U.

Trenca closcas: Alfonso.

Gerooglífico: Com més separats méenos units.

Imprempta de L'Asser, Ronda Universitat, 4, Barcelona

PRÓXIMO À PUBLICARSE

JUSTO VIVES

episodio dramático-social

por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista de J. Lluch

La Ley y la Clase obrera

Guía práctico para ejercer los Derechos Individuales según la Ley

con formularios para todos los casos de tener que dar aviso ó dirigir petición à una autoridad con ocasión del ejercicio de los derechos individuales

consignados en las leyes de Reunión, Asociación, Imprenta y Registro civil y nota del sello correspondiente à cada documento según la Ley del Timbre del Estado

Un tomo de más de 300 páginas, buen papel, esmerada impresión y elegantemente encuadernado en cartón y tela

UNA PESETA